

MARJA VAN DER LINDEN

ROTONDE van het leven

ROTONDE VAN HET LEVEN

Marja van der Linden

Rotonde van het leven

Spiegelserie

Zomer & Keuning

ISBN 978 90 5977 542 8

NUR 344

www.spiegelserie.nl

Omslagontwerp: Bas Mazur

©2011 Zomer & Keuning familieromans, Kampen

Alle rechten voorbehouden

‘HET IS EEN JONGEN!’

Lobkes blijde stem schalde door de slaapkamer. ‘Wat leuk! Eindelijk een klein mannetje in de familie!’

De verloskundige keek op de klok. ‘Vijf over drie, toch nog sneller dan ik dacht. Goed gedaan, joh. Het viel niet mee, hè?’

Aafke lachte haar vermoeid en bezweet toe. Deze bevalling had haar meer energie gekost dan de bevalling van Lisanne, inmiddels alweer drieënhalf jaar geleden. Toen ze van Lisanne beviel had ze de buikweeën goed kunnen opvangen met behulp van de puf oefeningen van de zwangerschapsgym, maar nu had ze weeën gekregen die vanuit haar rug begonnen, en die lieten zich veel minder makkelijk wegpuffen. Toen de vliezen gebroken waren had de verloskundige ontdekt dat de baby in kruinligging lag, wat mogelijk de oorzaak was van de rugweeën. Pas toen Aafke persweeën kreeg, ging het ineens heel snel. De baby had zo te horen geen last gehad van de bevalling, zijn typische wat schorre babygekrijs vulde de hele kamer.

Aafke voelde een nat washandje over haar wang glijden, en daarna kuste Tim haar zacht. ‘Gefeliciteerd, schat. Zo te zien zit alles er weer op en aan.’

Ze duwde haar wang tegen zijn hand, keek hem toen aan. ‘Toch een jongen. Ik was ervan overtuigd dat het weer een meisje zou zijn. Jij toch ook?’

Bij de twintigwekenecho was niet te zien geweest van welk geslacht de baby was, omdat de baby daarvoor verkeerd lag. En Tim en Aafke vonden een pretecho te duur om alleen te weten te komen wat het was. ‘Dat zien we dan vanzelf wel als het geboren is,’ had Aafke nuchter beslist.

Tim lachte. ‘Blijkbaar dacht hij daar zelf anders over. Nu hebben we een dochter én een zoon. Dat noemen ze toch een rijkeluiswens?’

Ze knikte, maar concentreerde zich toen weer op de verloskundige die haar aandacht vroeg. De bevalling was nog niet klaar, de placenta moest nog komen. Die liet gelukkig niet lang op zich wachten.

Lobke was intussen allemaal foto's aan het maken van de baby, die nu warm aangekleed was en kleine smakgeluidjes maakte.

'Mag ik hem even vasthouden?' vroeg Lobke bijna smekend.

De kraamverzorgster keek vragend naar Aafke. 'Wil jij hem niet eerst...?'

Maar Aafke knikte. 'Het is goed, geef hem maar even aan Lobke.'

Lobke kreeg het bundeltje mens in haar uitgestrekte armen. Ze drukte het ontroerd tegen zich aan. 'Welkom in de wereld, manneke.'

Ze snuffelde bijna begerig aan zijn hoofdje, dat onder een klein blauw mutsje schuilging. 'Wat ruik je bijzonder!'

Aafke glimlachte. Haar jongste zusje met een pasgeboren baby. Even deed dat beeld haar pijn. Zoals het er nu uitzag, zou Lobke zelf nooit aan den lijve ondervinden hoe het was om zwanger te zijn en een bevalling door te maken. Door de chemokuren die ze had moeten ondergaan toen ze negen jaar geleden leukemie kreeg, was de kans op een zwangerschap praktisch nihil. Dat was de reden geweest dat ze zelf gevraagd had om bij de tweede bevalling van Aafke aanwezig te mogen zijn. 'Dan maak ik het toch een keer van nabij mee.'

Aafke en Tim hadden geen ogenblik gearzeld toen Lobke hun die vraag voorzichtig gesteld had. 'Natuurlijk mag dat! En Roel?'

Maar voor Lobkes man Roel hoefde het niet zo nodig. 'Als ik een bevalling wil zien, zijn daarvoor tegenwoordig genoeg programma's op tv,' had hij gegrijnsd.

Afgelopen maandag was Aafke uitgerekend, maar Lobke zat al twee weken lang elke dag in spanning op een telefoontje te wachten. Op deze zaterdagmorgen waren de weeën begonnen, eerst langzaam, maar al snel kwamen die akelige rugweeën opzetten. Lianne had gezien dat mama pijn had en wilde steeds bij haar in de buurt zijn, het liefst op schoot. Maar Aafke had genoeg aan zichzelf, zag Tim, dus was hij naar de burens gerend om te vragen of Lianne daar vandaag naartoe mocht. De burens hadden zelf een tweeling, twee meisjes van tien, die het geweldig vonden om een hele dag te kunnen spelen met Lianne.

Aafke had die morgen zelf nog naar Lobke gebeld. Lobke en Roel

waren tweeënhalf jaar geleden getrouwd en woonden in Montfoort. Roel werkte als sportleraar op diverse middelbare scholen in de buurt, Lobke werkte drie dagen per week in een praktijk voor fysiotherapie. Lobke had na het telefoontje van Aafke alles waar ze mee bezig was geweest, onmiddellijk losgelaten, ze had Roel gekust en was in haar auto gestapt, rechtstreeks naar het huis van Aafke en Tim in Boskoop. Ze had daarbij de neiging moeten bedwingen om haar gaspedaal dieper in te drukken dan toegestaan was op die weg. Als ze nu maar op tijd was! Je hoorde vaak dat een tweede bevalling veel sneller ging dan de eerste.

Maar ze was ruimschoots op tijd gekomen en had zelfs Aafke nog wat kunnen helpen door haar rug te masseren tijdens de weeën. Dat gaf haar het prettige gevoel dat haar aanwezigheid niet stoorde maar dat ze zelfs een bijdrage kon leveren.

Lobke knuffelde haar kleine neefje nog een keer, en kwam toen naar het bed toe gelopen. Met tranen in haar ogen keek ze naar Aafke en Tim. 'Echt tof dat ik dit mee mocht maken, joh, dit vergeet ik nooit. Dank jullie wel.'

Daarna overhandigde ze het bundeltje aan Aafke en legde het in de holte van haar arm. 'Alsjeblieft, jullie zoon. Hij weegt ruim zeven pond, volgens de zuster.'

Aafke nam het bundeltje aan en keek voor het eerst bewust naar haar zoontje. De baby keek haar met grote, verwonderde ogen aan.

'Hallo manneke, wat ben je al wakker,' zei ze zacht. Ze aaide met haar vinger over het zachte wangetje. Daarna keek ze naar Tim. 'Hij lijkt helemaal niet op Lisanne, vind je ook niet?'

Tim haalde zijn schouders op. 'Ach, zo'n gezichtje verandert nog zo veel in het begin,' zei hij. 'Dat was bij Lisanne toch ook zo?'

'Dat zou ik bijna vergeten te vragen,' klonk ineens de stem van de verloskundige, 'hoe gaat de nieuwe wereldburger heten?'

Tim keek naar Aafke en ze zeiden tegelijk: 'Steven Marijn, en zijn roepnaam wordt Stijn.'

Lobke proefde de naam even op haar lippen. 'Stijn. Stijn Peters. Kleine Stijn.' Toen besloot ze: 'Mooie naam. Past ook bij Lisanne, vind ik.'

Steven zal wel naar papa zijn, en Marijn?’

Tim staaarde een ogenblik in een onbekende verte. Toen antwoordde hij: ‘Marijn is de naam van de man die tot mijn zeventiende als een vader voor me is geweest.’

De spanning was even te snijden in de slaapkamer, en Lobke durfde niet verder te vragen. Ze kende het verhaal van de vader van Tim.

Aafke keek naar haar echtgenoot. Ze zag een verdrietige trek rond zijn mond. Ze wreef hem over zijn rug en zei toen: ‘Wil je m’n mobieltje even geven, dan kan ik naar pap en mam bellen. Die zitten al een week in spanning.’

‘Zal ik Lianne intussen gaan halen?’ stelde Lobke voor. ‘Ik ben zo benieuwd hoe ze op haar broertje zal reageren.’

Tim keek Aafke aan. ‘Kan het al?’ vroeg hij bezorgd.

Maar Aafke knikte. ‘Ja hoor, ik voel me nu een stuk beter dan een uur geleden.’

‘Mag ik dan meteen aan de burens vertellen wat het is, of willen jullie dat liever zelf doen?’ vroeg Lobke.

‘Vertel het hun maar zachtjes, zodat Lianne het niet hoort, dan kunnen wij het zelf tegen haar zeggen,’ bedacht Aafke.

Terwijl Aafke naar haar ouders en naar de moeder van Tim belde, liep Lobke langzaam de trap af. Ze pakte haar regenjas van de kapstok. Het was maar een klein stukje naar de burens, maar het regende pijpenstelen, en ze had geen zin om nat te worden.

Voor ze de deur opendeed, leunde ze tegen de deurpost en staaarde voor zich uit. Ze werd overspoeld door allerlei gevoelens. Bewondering voor Aafke, en in Aafke voor alle vrouwen die zo’n kracht lieten zien als ze een nieuw leven op de wereld zetten. Een gevoel van liefde als ze aan dat kleine manneke Stijn dacht, en blijdschap om het warme nest waar hij in terechtgekomen was. Maar ook was daar die pijn, die de laatste tijd steeds heftiger werd. Pijn omdat zij, zoals het er nu uitzag, nooit zou mogen beleven hoe het was als er een kindje binnen in je groeide. Pijn omdat zij waarschijnlijk nooit moeder zou kunnen worden. Pijn omdat ze dat wonder nooit samen met Roel zou beleven. Omdat ze ooit leukemie had gehad.

Toen dokter Evers haar destijds had verteld dat ze door de chemokuren zeer waarschijnlijk onvruchtbaar zou worden, had ze die boodschap al vrij snel naast zich neergelegd. De vraag naar een eventuele kinderwens in de toekomst was op dat moment helemaal niet aan de orde, er was maar één vraag die belangrijk was: kon ze weer beter worden?

Doordat haar gehandicapte zusje Sanne beenmergdonor voor haar kon zijn, was ze na de chemokuren en de beenmergtransplantatie langzaamaan hersteld, en had ze na vijf jaar te horen gekregen dat ze 'schoon' was. Ze had in de loop van die vijf jaar haar gewone leven weer opgepakt en was op dat moment druk bezig met haar studie fysiotherapie. Een jaar na het stoppen van alle medicatie was ze weliswaar weer gaan menstrueren, maar enige regelmaat leek daar niet in te ontdekken; soms zat er wel drie of vier maanden tussen. De gynaecoloog die ze op advies van de huisarts geraadpleegd hadden, vertelde hun dat Lobke te weinig hormonen produceerde om een eisprong te hebben. Het was niet te voorspellen of dat zich nog zou herstellen. 'Je hebt kans dat je vervroegd in de overgang komt. Bij jonge mensen die chemo gehad hebben zie je weliswaar vaker dan bij oudere mensen dat het lichaam zich weer herstelt, maar garantie kan ik je helaas niet geven,' had hij gezegd.

Toen ze een jaar met Roel getrouwd was en iedereen om haar heen ineens zwanger leek te zijn, was de waarheid omtrent een mogelijke onvruchtbaarheid als een mokerslag bij Lobke naar binnen gedrongen. Ze had daar zo veel last van gekregen, dat ze zelfs aan Roel voorgesteld had dat hij maar een andere vrouw moest zoeken met wie hij wel kinderen zou kunnen krijgen.

Roel had haar stomverbaasd aangekeken. 'Wat zeg je nou?' Daarna had hij zijn hoofd geschud en haar stevig door elkaar gerammeld. 'Lobke Sikkens-Schrijver, wil je nooit meer zulke domme dingen zeggen? Ik wist toch toen ik met je trouwde dat je chemo gehad had en dat je daardoor mogelijk geen kinderen zou kunnen krijgen? We hebben elkaar toch trouw beloofd in goede én in kwade dagen? Dan ga je me toch niet ineens in de steek laten in je kwade dagen? En je

verwacht toch zeker niet van mij dat ik jou in de steek zal laten? Kom nu toch! Zo zijn we niet getrouwd, dame!

Lobke had een tijdje in tranen tegen hem aan gezeten, maar zijn woorden hadden haar diep geraakt, en daarna was het weer een stuk beter gegaan met haar.

Maar haar aanwezigheid bij de geboorte van de kleine Stijn, hoe ze daar ook naar uitgezien had, had de oude wond weer opengereten.

Even snikte ze om dat stille verdriet. Maar daarna rechtte ze haar rug en stapte de deur uit om Lianne te halen.

Intussen had de kraamverzorgster de baby aangelegd bij Aafke om de borstvoeding op gang te brengen. Aafke keek naar het kleine manneke, dat in de holte van haar arm aan haar borst lag te drinken. 'Stijn,' zei ze zacht, alsof ze wilde wennen aan de naam. Ze dacht met een glimlach aan de reactie van haar vader door de telefoon toen hij hoorde dat zijn kleinzoon naar hem vernoemd was. Daarna gingen haar gedachten naar de vader van Tim, die niet eens te horen zou krijgen dat hij een kleinzoon had gekregen. Wie weet leefde hij niet eens meer.

Toen Aafke en Tim een relatie kregen, had Tim haar al vrij snel verteld over zijn ouders. 'Met mijn eigen vader heb ik helemaal geen contact meer. Hij is ervandoor gegaan toen wij nog klein waren. We woonden toen nog in Rotterdam. Trea, m'n oudste zus, was vijf, ik was drie, en Tirza, mijn jongste zusje, was anderhalf. Hij schijnt op zijn werk iemand ontmoet te hebben op wie hij verliefd is geworden, een of ander hups jong ding. Hij wilde scheiden. Voor mijn moeder kwam dat als een donderslag bij heldere hemel, die zag dat helemaal niet aankomen. Zij wilde niet scheiden. Het enige wat ik me nog herinner van mijn vader is dat ik onder de tafel was weggekropen toen hij ruzie had met mijn moeder, en dat ik bang was omdat hij zo schreeuwde tegen haar. Ik hoor nog steeds de klap van de deur die hij achter zich dichtsloeg. Ik weet alleen niet meer hoe hij eruitzag. Mijn moeder was zo verbitterd dat ze alle foto's waar hij op stond verscheurd heeft. Ze heeft ook alle contacten met zijn familie verbroken, omdat die hem

niet tot de orde riepen en zijn nieuwe vriendin bij hen thuis ontvingen. Ik weet niet eens of mijn opa en oma van vaderskant nog leven. Hij schijnt ook nog een broer gehad te hebben, maar waar die woont en of die nog leeft, weet ik ook niet.

Kort nadat mijn vader vertrokken was, is het huis verkocht en zijn wij verhuisd naar de flat in Delft waar mijn moeder nu nog steeds woont. Delft was haar geboortestad, en daar woonde ze dicht bij haar ouders. Die leven nu geen van beiden meer, zij waren al op leeftijd toen ze mijn moeder kregen. Die flat was een stuk kleiner dan de eengezinswoning die we gewend waren. Trea en Tirza moesten nu bij elkaar op de kamer slapen, en ik kreeg een soort berghok als kamer.

Mijn vader had destijds een goede baan, hij deed volgens mijn moeder iets met computers, en voor zover ik begrepen heb heeft hij altijd netjes zijn alimentatie voor ons betaald, tot Tirza zeventien en ik net negentien was. Daarna stopten de betalingen ineens. Mijn moeder is daar toen nog achteraan gegaan, maar volgens de advocaat was hij werkeloos geworden en kon hij de alimentatie niet meer opbrengen. Tirza en ik hebben toen een extra aanvullende studiebeurs gekregen. Dat ging zelfs vrij gemakkelijk, we hoefden alleen maar aan te tonen dat onze vader niet meer kon of wilde betalen.

Mijn moeder wilde na de scheiding van mijn vader niets meer van mannen weten. Het is jammer dat ik het moet zeggen, maar ze is een verbitterde vrouw geworden, die weinig vreugde in het leven ziet.

Mijn moeder leefde de eerste jaren van haar deel van de opbrengst van het huis, maar zodra Tirza naar de kleuterschool ging, is ze weer gaan werken. Ze kon terecht op de salarisadministratie van een bedrijf waar ze vroeger gewerkt had, en dat doet ze sindsdien drie dagen per week. Ik denk dat ze een gewaardeerde kracht is, ze is goed met cijfers, is nooit ziek. Maar of ze haar een prettige collega vinden? Geen idee. Ze praat ook nooit over haar werk.

Haar haat tegen mannen uitte zich soms ook tegen mij, zeker toen ik ouder werd. Ik was ook een man en was 'dus' niet te vertrouwen. Ik ben op mijn zeventiende al het huis uit gegaan, en kom nog maar zelden thuis. Met mijn zussen heb ik wel een goed contact, vooral met

Tirza. Trea is ook aardig, hoor, maar zij is wat afstandelijker. Logisch als je bedenkt dat mijn moeder na de scheiding in Trea een soort substituut voor mijn vader heeft gezocht, iemand op wie ze kon steunen. Trea heeft dat zo jong als ze was, en zo goed en zo kwaad als dat ging, op zich genomen, maar ze is zich daar erg tegen gaan verzetten toen mijn moeder haar zelfs wilde beletten dat ze op kamers ging toen ze op haar zeventiende ging studeren. Trea heeft toch doorgezet, en daardoor is de verhouding tussen haar en mijn moeder sterk bekoeld. Dat had tot gevolg dat Trea nauwelijks meer thuiskwam, en daardoor trokken Tirza en ik nog meer naar elkaar toe. Toen ook ik op mijn zeventiende de deur uit ging, vond Tirza dat erg jammer, en ze kwam geregeld een weekend naar Amsterdam, waar ik de SPH-opleiding deed. En ook Tirza ging direct na de havo het huis uit, zodat mijn moeder alleen achterbleef.

Ik heb mijn vader dus amper gekend. Maar gelukkig kwam er toen ik een jaar of tien was een alleenstaande oudere buurman naast ons wonen, Marijn Wouters, bij wie ik graag kwam, en die me bijvoorbeeld geleerd heeft hoe ik een band moet plakken, die me meenam als hij ging vissen, en bij wie ik mijn verhaal kwijt kon als ik thuis weer eens op mijn kop gekregen had. Hij was weduwnaar, had zelf al volwassen kinderen, en was hoofd van een gezinsvervangend tehuis. Door hem kwam ik in aanraking met de zorg. Ik was een wat eenzaam kind met weinig vriendjes, en had altijd het gevoel dat ik nooit iets goed deed. Misschien kwam dat doordat mijn moeder al haar negatieve gevoelens over die onbetrouwbare mannen op mij projecteerde. Als buurman Marijn er niet was geweest, was het vast slecht met me afgelopen. Maar van hem kreeg ik de bevestiging die ik zocht, en door hem ben ik nu wie ik ben. Helaas is hij vlak nadat ik het huis uit ging plotseling overleden aan een hartstilstand. Ik ben daar kapot van geweest, maar ik heb me toen ook voorgenomen om iets van mijn leven te maken, zodat hij trots op me geweest zou zijn. Ik had jou graag aan hem voorgesteld.'

'Misschien kunnen we een keer samen zijn graf bezoeken, tenminste, als hij begraven is?' stelde Aafke voor.

‘Goed idee. Als je dat zou willen doen, zou ik dat fijn vinden. Dat kunnen we dan misschien combineren met een bezoek aan mijn moeder. Stel je daar niet te veel van voor. Mijn moeder zal je beleefd ontvangen, maar je kunt van haar weinig hartelijkheid verwachten. Ik waarschuw je maar vast, dan kan dat niet tegenvallen.’

Aafke had zijn zorgen luchtig weggewuifd. Zo erg zou het toch niet zijn?

Maar het was nog erger dan ze zich voorgesteld had. Tims moeder bleek een kille vrouw met een donkere, wantrouwige blik in haar koele lichtblauwe ogen. Haar haar was keurig gekapt, ze droeg een stijlvol mantelpakje en haar nagels waren puntig gevijld. Aafke vergeleek haar onwillekeurig met haar eigen moeder Hanneke, die thuis meestal rond-liep in een vrijetijdspak en soms zwarte nagelrandjes had van het werken in de tuin. Ze voelde zich bijna krimpen onder die afkeurende ogen.

‘Zo, dus jij bent de vriendin van Tim,’ had Tims moeder wat schamper gezegd. ‘Nou, ik ben benieuwd hoelang dat duurt.’

‘Moeder!’ had Tim scherp gereageerd. Zijn moeder had haar schouders opgehaald en had daarop geen vervelende opmerkingen meer gemaakt, maar het gesprek wilde niet erg vlotten. Aafke had zich erg onwennig gevoeld in die bijna klinische woonkamer, waarin alles een afgemeten plaats leek te hebben en geen rommeltje te vinden was. Na drie kwartier waren ze alweer opgestapt, zonder een afspraak te maken voor een eventuele volgende keer.

Daarna waren ze met z’n tweetjes naar het kerkhof gegaan. Ze hadden het graf van buurman Wouters verzorgd, en daarna een tijdje stil in gedachten naast elkaar gestaan.

Toen hun relatie groeide, had Aafke ook nader kennisgemaakt met de beide zussen van Tim. Trea was een stevige, zelfstandige vrouw, die haar zaakjes goed voor elkaar leek te hebben en als manager in een grote winkelketen in Rotterdam werkzaam was. Zij had een latrelatie met Johan, een goedlachse kunstschilder, met wie Aafke het meteen goed kon vinden. Johan was een jaar of vijftien ouder dan Trea en had

twee inmiddels volwassen kinderen uit een eerder huwelijk.

Tirza had haar eerst wat terughoudend benaderd, maar toen ze doorhad dat het wel goed zat tussen Aafke en Tim, was ze al snel ontdooid. Tirza was lerares Engels. Zij had in het tweede jaar van haar studie tijdens een vakantie haar Hans ontmoet, een fruitteler uit Zeeland, en Hans en Tirza waren in hetzelfde jaar getrouwd als Aafke en Tim. Zij woonden in een klein Zeeuws dorp onder Goes, in een woning naast de boomgaard. Tirza was gestopt met haar baan, werkte mee op het bedrijf en was twee maanden geleden bevallen van een gezonde zoon, Gertjan.

De moeder van Tim werd alleen nog maar plichtmatig bezocht. En de man die de verwekker van haar kinderen was geweest, kwam niet meer ter sprake. Alsof hij nooit bestaan had.

Toen Aafke en Tim trouwden, had Tim op aandringen van Aafke toch een trouwkaart naar zijn vader gestuurd, althans, naar diens laatst bekende adres. Maar er was geen enkele reactie op gekomen. En ondanks dat Aafke ook een geboortekaartje van Lianne had willen sturen vanuit de gedachte: wie weet brengt een kleinkind een reactie teweeg, was Tim dit keer niet te vermurwen geweest: 'Hij heeft zijn kans gehad en voorbij laten gaan.'

Bij het zoeken naar namen voor hun eerste kindje wilde Aafke graag de ouders vernoemen. Bij een meisje zou het Johanna Elizabeth zijn, naar Hanneke en naar Tims moeder. Ze wist van de trouwakte dat de naam van Tims vader Mattias was geweest, en dat had ze ondanks diens voorgeschiedenis toch een mooie naam gevonden. 'Dat betekent Godsgeschenk, Tim. Mattias Steven, of bijvoorbeeld Matthijs Steven, dat klinkt toch mooi?'

Maar ook daarin was Tim niet te vermurwen geweest. 'Dat heeft die man op geen enkele manier verdiend, dat er een kleinzoon naar hem genoemd wordt. Nee, als jij het goedvindt wil ik als het een jongen wordt, hem graag naar buurman Wouters noemen: Marijn.'

Aafke had het goedgevonden, maar had als enige concessie genoemd dat ze dan wel de naam van haar eigen vader als eerste naam zou wil-

len geven, dus Steven Marijn. ‘Dan doen we bij een meisje eerst jouw moeders naam, goed?’

En dus werd het bij een meisje Elizabeth Johanna, roepnaam Lisanne, en bij een jongen Steven Marijn, roepnaam Stijn.

‘KIJK EENS, PAPA EN MAMA, HIER IS GROTE ZUS LISANNE,’ HOORDEN ZE DE stem van Lobke. Aafke keek op en lachte naar haar dochttertje.

‘Hé Lisanne, kom eens bij mama kijken naar het baby’tje,’ zei Tim en hij tilde zijn dochttertje op. Lisanne boog zich nieuwsgierig over het kleine gezichtje. Ze keek bedenkelijk toen ze zag dat het baby’tje aan mama’s borst dronk.

‘Doet de baby nou?’ vroeg ze.

‘De baby drinkt bij mama,’ legde Tim uit. ‘Vind je de baby lief?’

Lisanne keek naar Aafke. ‘Is mama ziek?’

‘Nee hoor, mama is niet ziek, mama is alleen een beetje moe,’ antwoordde Aafke. ‘Omdat het baby’tje vandaag geboren is. Nu ben jij een grote zus, Lisanne. En dit is je kleine broertje. Hij heet Stijn. Zeg maar: hallo Stijn.’

‘Hallo Stijn,’ echode Lisanne. Toen keek ze Aafke bedachtzaam aan. ‘Zit de baby in de buik?’ vroeg ze.

Aafke lachte. ‘Nee, de baby zit nu niet meer in mama’s buik. Dit is de baby die in mama’s buik zat.’

Lisanne worstelde zich uit Tims armen. ‘Ik wil bij mama in bed.’

‘Laat haar maar even,’ zei Aafke. ‘Het is voor haar toch ook een hele belevenis.’

Zodra Tim Lisanne losgelaten had, kroop het kleine meisje naast Aafke en Stijn onder het dekbed. Ze stak haar duim in haar mond.

‘Was het gezellig bij de buurvrouw?’ vroeg Aafke.

‘Hmmm,’ knikte Lisanne zonder haar duim uit haar mond te halen. Toen schoot haar iets te binnen waardoor de duim even minder belangrijk werd. ‘Buurvrouw heeft pannenkoeken gebakt!’ zei ze stralend.

Aafke lachte om dat zonnige snuitje met die prachtige blauwe ogen. Wat was Lisanne toch een heerlijk meisje!

‘Pannenkoeken? Maar die lust jij toch helemaal niet?’ plaagde ze.

‘Welles!’ Lisanne knikte heftig met haar hoofdje, en deed daarna met een zucht van welbehagen haar duimpje weer in haar mond, terwijl ze

haar hoofd tegen Aafke vlijde en met een bedachtzame blik naar dat nieuwe broertje staarde.

Tim keek met een glimlach naar zijn dochtertje. Niets ter wereld had hem kunnen voorbereiden op dat wonderlijke, warme gevoel dat zijn dochtertje bij hem naar boven bracht. Hij hield veel van Aafke, en zijn gevoelens voor haar verdiepten zich meer en meer. Maar zijn liefde voor hun eerste kindje was met geen pen te beschrijven.

Hij keek naar de kleine Stijn, die tijdens het drinken in slaap gevallen was. Toen Aafke weer zwanger was, had hij het er met haar over gehad dat hij zich niet kon voorstellen dat hij van een tweede kind ook zoveel kon houden. Ook Aafke had zich dat afgevraagd.

‘Hoe doe jij dat toch?’ had Tim een keer aan Hanneke gevraagd. ‘Je liefde over drie kinderen verdelen? Ik ben soms zo bang dat ik niet genoeg van ons tweede kindje zal kunnen houden.’

Hanneke had haar antwoord meteen klaar. ‘Daar hoef je niet bang voor te zijn. Ik liep ook met die gedachte rond toen ik zwanger was van Sanne, maar mijn moeder zei toen: ‘De liefde voor een nieuw kindje gaat niet af van de liefde voor je andere kind. Je hart groeit mee, en ieder kind krijgt daar een eigen plaats in.’ En daar heeft ze gelijk in gekregen. Voordat Lisanne er was, kon je je ook niets voorstellen bij hoe het zou zijn om een kind te hebben, maar nu Lisanne er is en je weet wie ze is, houd je van haar om wie ze is. En zo gaat dat ook met een tweede kindje.’

Weer was hij vader geworden. Deze keer van een zoon. Net als die man, degene die hem verwekt had, die ook eerst een dochter en toen een zoon gekregen had. En daarna nog een dochter.

In gedachten noemde hij de man die zijn biologische vader was nooit ‘mijn vader’, maar altijd ‘die man’. Die man was het niet waard om ‘vader’ genoemd te worden, zelfs niet in gedachten.

Maar nu hij naar zijn eigen zoon keek, zoals die man ooit naar hem gekeken moest hebben toen hij pas geboren was, was het alsof er een klein wormpje aan zijn hart knaagde, en drong de vraag zich aan hem op: had die man destijds ook zo’n warm gevoel gehad als hij naar zijn kinderen keek?

Meteen verwierp hij de vraag als onzin. Hoe zou het anders bestaan dat hij zijn kinderen zomaar in de steek gelaten had?

‘Wie lust er beschuit met muisjes?’ doorbrak de stem van Lobke zijn gedachten. Ze was binnengekomen met een blad met daarop theeglazen en schoteltjes met beschuiten met... blauwe muisjes!

‘Hoe kom je daar nu aan?’ vroeg Aafke verwonderd. ‘We hadden toch alleen maar roze muisjes staan?’

‘Even naar de super om de hoek gerend, dus de caissière weet nu ook gelijk dat jullie een zoon hebben,’ grijnsde Lobke. ‘Lust je een kopje thee, zus?’

‘Graag!’ Aafke voelde nu pas wat een dorst ze had. De kraamzuster, die met Lobke binnengekomen was, pakte de slapende Stijn uit haar armen. Lianne bekeek haar argwanend.

‘Baby is van mama, hoor!’ zei ze met een boze blik naar de zuster. Het blauw in haar ogen werd donkerder. Wat deed die vreemde vrouw met haar nieuwe broertje?

Maar Tim pakte zijn dochtertje op en liep met haar op zijn arm achter de zuster aan naar de babykamer. ‘Kom maar, dan gaan we kijken hoe de zuster Stijn in zijn eigen bedje gaat leggen. Want nu hij niet meer in mama’s buik zit, moet hij ook in een bedje als hij gaat slapen, net als jij.’ Toen Tim en Lianne de kamer uit waren, ging Aafke rechtop zitten en pakte het theeglas van Lobke aan. ‘Hè, lekker, daar was ik aan toe.’ Terwijl ze slokjes van de nog hete thee nam, keek ze Lobke aan en vroeg: ‘En? Hoe vond je het om erbij te zijn?’

Lobke had zich in het gemakkelijke stoeltje aan het voeteneind van het bed laten zakken en verzuchtte: ‘Geweldig! Heel bijzonder om dat zo van nabij mee te maken. Anders, en veel spannender, dan een bevalling op de televisie. Ik merkte zelfs dat ik met je mee zat te puffen als je een wee kreeg.’

Aafke lachte. ‘Dat had Tim ook bij de bevalling van Lianne. Hij had na afloop een nog roder hoofd dan ik van het meepersen.’ Ze nam nog een slokje van haar thee en vroeg toen: ‘Vond je ’t niet moeilijk? Ik bedoel...’

Lobke knikte. ‘Natuurlijk. Op het moment zelf had ik daar niet zo’n last van, daarvoor was ik te veel gericht op wat er allemaal komen ging. Maar toen ik Lisanne ging halen overviel het me ineens, en toen ik jul- lie zo met z’n vieren bij elkaar zag ben ik maar naar de keuken gegaan om thee te zetten en even niet te hoeven kijken. Dit zal ik waarschijn- lijk nooit meemaken, dat Roel en ik ons samen buigen over zo’n klein bundeltje mens. En dat doet zeer.’

‘Dat kan ik me voorstellen,’ zei Aafke.

‘Is dat zo?’ vroeg Lobke met een wat harde ondertoon in haar stem. ‘Ik wil niet lullig doen, hoor, maar ik denk dat jij, die net je tweede kind hebt gekregen, je helemaal niet voor kunt stellen hoe het voelt om te weten dat je waarschijnlijk nooit een kind zult krijgen. Je kunt je mis- schien wel de pijn voorstellen hoe het is als je Lisanne of Stijn zou moe- ten missen, een pijn die mij verschrikkelijk lijkt, maar waar ik me geen voorstelling van kan maken – want ik weet niet hoe het voelt om moe- der te zijn.’

Aafke wist even niet wat te zeggen, en nam maar weer een slokje van haar thee.

Tim kwam binnen met Lisanne. ‘Sst, baby slaapt,’ zei Lisanne met haar vingertje tegen haar mondje.

‘De zuster heeft kleine Stijn in z’n bedje gelegd, en Lisanne heeft hem nog een kusje gegeven, hè Lisanne?’ lachte Tim. Hij keek naar Aafke en Lobke, die met ernstige gezichten in hun theeglas staarden, alsof er op dat moment niets belangrijkers op de wereld was. ‘Wat kijken jullie bedrukt?’

Aafke keek naar Lobke en zag dat die tranen in haar ogen had. ‘Och, ik maakte een stomme opmerking tegen Lobke,’ zuchtte ze toen. ‘Sorry, Lob, je hebt natuurlijk helemaal gelijk.’

Lobke vocht tegen haar tranen. Lisanne keek verbaasd van de een naar de ander. Toen ze een traan van Lobkes wang zag glijden, werd ze nog verbaasder. ‘Tante Lobke doet huilen!’

Het was alsof de woorden van het kleine meisje de sluizen van Lobkes tranen openzetten. Lobke kon ze niet meer tegenhouden, ze wilde ze ook niet meer tegenhouden. Ze sloeg haar handen voor haar gezicht

en snikte het uit.

Lisanne keek met een wanhopig gezichtje naar haar ouders. 'Tante Lobke doet huilen,' zei ze weer, met een blik die zei: en wat nu? Haar gezichtje vertrok alsof ze zelf ook elk moment in huilen kon uitbarsten.

Tim sloeg zijn arm om zijn schoonzusje, Aafke kwam het bed uit en ging op haar hurken voor haar zusje zitten. 'Hé, meissie, toe nou, ik zei toch al sorry.' Ze legde haar handen op Lobkes knieën en zocht Lobkes blik. 'Hé, meissie...'

Lobke snikte nog wat na en keek toen naar Aafke. Daarna haalde ze diep adem en zei: 'Nee, ik kan beter sorry zeggen. Ik ben ook een mooie, om jullie feestelijke dag te verpesten door te gaan zitten huilen.' Aafke pakte Lobke bij de schouders en schudde haar heen en weer. 'Jij verpest niets, we vonden het veel te fijn dat je erbij was, zussie.' Ze keek Lobke doordringend aan. 'Gaat het weer een beetje?'

'Als iemand een zakdoek voor me heeft, gaat het wel weer.'

Tim hield die al voor. 'Hier, die heb ik vanmorgen schoon in m'n zak gestoken.'

Lisanne was intussen op bed geklommen en had van een afstandje alles bekeken. Ze leek opgelucht dat Lobke niet meer huilde en kroop weer wat dichterbij. Aafke zat nog op haar hurken voor Lobke, en voelde ineens twee armpjes om haar nek. Vertederd legde ze haar wang tegen een van de zachte armpjes. Toen pakte ze beide handjes beet, zei: 'Houd je vast!' en ging voorzichtig rechtop staan.

Lisanne vond het prachtig. 'Hop, paardje, hop!' juichte ze.

Maar Tim pakte haar van Aafkes rug en zei: 'Nee, Lisanne, mama moet nu eerst even uitrusten. Ga je mee naar beneden?'

'Er staan nog beschuiten met muisjes, die zijn we helemaal vergeten,' merkte Aafke op. 'Lisanne, lust jij ook een stukje?'

'Maar niet op bed, anders lig ik vannacht op de kruimels,' zei Tim. 'Ze krijgt van mij wel een stukje.'

Lobke stond op uit het stoeltje en ging op het voeteneind zitten, zodat Tim zijn dochtertje op schoot kon nemen. De beschuit met muisjes ging er grif in!

Even later ging de voordeurbel. ‘Pap en mam,’ wist Aafke. ‘Die zijn meteen na het telefoontje in de auto gestapt.’

‘Ik doe wel open,’ zei Lobke, ‘dan bel ik daarna direct naar Roel, hij zal vast ook hiernaartoe willen komen.’ Ze keek op haar horloge. ‘Bijna vijf uur al. Zal ik straks iets halen, Chinees of pizza of zo? Of willen jullie straks gewoon lekker met z’n viertjes zijn?’

‘Nee hoor, juist gezellig als jullie blijven eten,’ zei Aafke en ze leunde behaaglijk achterover in de kussens. ‘Hoe meer zielen, hoe meer vreugd.’

Lobke kwam haar ouders al op de trap tegen, de zuster had hen binnengelaten.

Hanneke keek met een bezorgde blik naar haar jongste dochter. Toen ze gehoord had dat Lobke bij de bevalling wilde zijn, kon ze dat aan de ene kant wel begrijpen, maar aan de andere kant had ze zich afgevraagd of zoiets niet juist erg confronterend zou zijn voor Lobke. Ze zag aan Lobkes gezicht dat die gehuild had, knuffelde haar even en vroeg zacht: ‘En? Hoe was het voor jou om erbij te zijn?’

Lobke knikte geruststellend naar haar moeder. ‘Wel even taai, maar toch ook geweldig om mee te maken.’ Ze kuste haar vader gedag en zei toen: ‘Ik ga nu eerst Roel bellen, die weet nog van niks, en ik denk dat hij de nieuwe aanwinst ook wel zal willen komen bewonderen.’

Roel arriveerde terwijl Lobke de kraamzuster uitliet. Eerst feliciteerde hij Aafke en Tim met hun zoon, daarna liep hij samen met Lobke naar de babykamer.

‘Dit is ’m dan,’ zei Lobke zacht. ‘De kleine Stijn. Lief hè, zo’n hummeltje.’

Roel sloeg zijn arm om Lobkes schouders. Zwijgend staaarde hij naar de slapende baby. Van alles ging er door hem heen. Het ‘dat is waarschijnlijk nooit voor ons weggelegd’ drong zich aan hem op, maar ook ging zijn hart uit naar Lobke, die het met dat gegeven nog moeilijker leek te hebben dan hijzelf.

Kleine Stijn bewoog even in zijn slaap en gaf een klein geluidje.

Roel voelde aan zijn arm, die om Lobkes schouders lag, dat ze even in elkaar kromp. Hij legde zijn hand in haar nek en draaide met zijn

andere hand haar gezicht naar hem toe, zodat ze elkaar aankeken.

‘Hoe was het vandaag?’ vroeg hij.

‘Ik heb jou gemist,’ antwoordde Lobke. Ze sloeg haar armen om zijn middel en legde haar hoofd tegen zijn borst. ‘Maar ’t was heel bijzonder.’ Ze zuchtte. ‘Heel bijzonder.’

MARJA VAN DER LINDEN

ROTONDE van het leven

Tim en Aafke vormen samen met hun dochtertje Lisanne een gelukkig gezin. Maar wanneer ze een tweede kindje krijgen, Stijn, raakt Tim erg met zichzelf in de knoop. Het lukt hem niet om van zijn zoon te houden zoals van zijn dochter, en hij weet diep vanbinnen wel waarom.

Zelf heeft Tim namelijk nooit echt een vader gekend. Zijn zussen en hij groeiden op met alleen hun moeder, nadat hun vader vertrok toen Tim nog maar een peuter was. De komst van Stijn in zijn leven herinnert hem hieraan. Tim vraagt zich af hoe hij een goede vader kan zijn als hij nooit een voorbeeld heeft gehad. Mede door deze tobberige gedachten krijgt hij een burn-out. Met behulp van een psycholoog probeert hij zijn gedachten over vroeger en nu op een rij te krijgen. Dat lukt echter pas als zijn zus Tirza samen met Aafke op zoek gaat naar Tims biologische vader.

Marja van der Linden schreef met haar debuutroman *Strepen op de weg* een verhaal over tegenslag en de kracht om door te gaan. Ze kreeg hiervoor lovende recensies en reacties. Haar realistische kijk op het leven is in *Rotonde van het leven*, een zelfstandig te lezen vervolg, al net zo prachtig neergezet.

ISBN 978 90 5977 542 8 NUR 344

Zomer & Keuning

www.spiegelserie.nl